אוגוסט 2026

לכל המורים לערבית ולעולם הערבים והאסלאם
הנדון:

<u>איגרת היערכות לבחינות הבגרות קיץ תשפ"ז</u>

מורים יקרים,

אנו נערכים לבחינות הבגרות בתחום הדעת "ערבית ועולם הערבים והאסלאם" בקיץ תשפ"ז.

ע"פ הנחיות המזכירות הפדגוגית, נושאי הלימוד לבחינות הבגרות, היקף החומר וחוקי המענה יהיו כפי שהוגדרו בשנת הלימודים תשפ"ה וכן בספטמבר תשפ"ו 2025 (כלומר ע"פ ספטמבר 2023, טרם המלחמה ללא ההקלות שניתנו בתקופת המלחמה).

להלן פירוט המיקוד וההתאמות בבחינות קיץ תשפ"ז.

חוקי המענה ומיקוד לבחינות הבגרות בערבית לדוברי עברית לשנת תשפ"ז.

<u>ערבית לבתי הספר העבריים:</u>

<u>חוקי מענה:</u>

<u>שאלון 018371</u>

הבנת הנקרא שאלות : מענה על 6 שאלות מתוך 7 (כל שאלה 6.5 נק' סה"כ 39 נקודות) ושאלת החובה (8 נקודות לשאלה). סה"כ 47 נקודות.

ידיעת הפועל : ניתוח פעלים : 4 מתוך 5 (כל פועל 3.25 נקודות סה"כ 13 נק')

תחביר (3 משפטים פאסיביים, 3 משפטים אקטיביים): 3 מתוך 6 (כל משפט 5 נק' – 15 נק')

לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: 3 משימות מתוך 5 (כל משימה 5 נק' סה"כ 15 נק')

הבעה בכתב: מענה על שאלה אחת מתוך 4 שאלות (10נק')

<u>שאלון 018282 (אקסטרנים ונבחני משנה)</u>

הבנת הנקרא : 6 שאלות מתוך 7 (כל שאלה 6 נק' סה"כ 36 נקודות) ושאלת החובה (8 נקודות לשאלה). סה"כ 44 נקודות

ידיעת הפועל : ניתוח פעלים : 4 מתוך 6 (כל פועל 4 נקודות סה"כ 16 נק')

תחביר: 3 מתוך 5 משפטים פסיביים (כל משפט 4 נק' – 12 נק')

לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: 4 משימות מתוך 6 (כל משימה 7 נק' סה"כ 28 נק')

<u>שאלון 018387 בחינה חיצונית מול מחשב</u> (בחינה זו תקפה גם לתלמידים האקסטרנים ונבחני המשנה. ראו חוזר מפמ"ר)

חלק א פתיח היכרות: 1 שאלת חובה + שאלה 1 מתוך 2 (30%)

חלק ב נושא ספרותי: שאלה 1 מתוך 2

חלק ג נושא אקטואלי: שאלה 1 מתוך 2

ע"פ החלטת ועדת מקצוע תינתן בחירה בתשפ"ז בין חלק ב לחלק ג : נושא ספרותי או נושא אקטואלי 30%

חלק ד- שיח על נושאים מרשימת הנושאים: 40%

שאלת חובה: מסעדה, מאכלים ומשקאות 20%+ שאלה 1 מתוך 2 שאלות (20%) מתוך שלושת הנושאים שלהלן :

פרטי לבוש וצבעים

קניות – בשוק, בחנויות ובאינטרנט

סיורים וטיולים

<u>מיקוד בשאלוני ערבית לתשפ"ז (בדומה לתשפ"ה וספטמבר תשפ"ו):</u>

שאלון 018371

פרק ראשון : הבנת הנקרא : השאלון יכלול טקסט (unseen) ונדרש מענה על שאלות הטקסט בהתאם להוראות.

ידיעת הפועל: הפועל השלם בניינים 1 – 10 (פרט לבניין 9) כל הצורות הדקדוקיות כולל עתיד מנצוב (أَلْمُضَارِع الْمَنْصُوب), עתיד מקוצר/מג'זום (أَلْمُضَارِع الْمَجْزُوم), סביל.

פ״ו בבניין 1 (فَعَلَ) כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל,

פ"ו, פ"י בנינים 2-10 כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל),

ע״ע /כפולים (أَلْمُضَاعَف)כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל),

ע״ו, ע״י (أَلأَجْوَف) כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל),

ל״ו, ל״י (أَلنَّاقِص) **לידיעה אקטיבית** - צורות עבר ועתיד בלבד. לידיעה **פסיבית - לא לניתוח: זיהוי טקסטואלי*[1]** של צורות בינוני (פועל ופעול), מצדר, ציווי, עתיד מנצוב (أَلْمُضَارِع الْمَنْصُوب), עתיד מקוצר/מג'זום (أَلْمُضَارِع الْمَجْزُوم) וסביל.

תחביר: **לידיעה אקטיבית** - הניקוד הסופי (أَلإِعْرَاب),ריבוי שלם זכר ונקבה, إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות إِنّ, أَنّ, لأَنّ, لكنّ, משפטי זיקה (صِلَة, صِفَة), "לא" לשלילה מוחלטת (لا النَّافِيَة لِلْجِنْس), كَانَ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות كان, لَيْسَ, أَصْبَحَ (**הפעלים** صَارَ, بَقِيَ לידיעה פסיבית בלבד), كَمْ + השם ביחיד

לידיעה פסיבית - تمّ+ מצדר, הזוגי (المثنى) בשם ובתואר, ערך היתרון וההפלגה (أَفْعَل التَّفْضِيل), תיאור מצב (الحَال) ומשפט מצב (جُمْلَة حَالِيَّة), תיאורי זמן ומקום (ظَرْف زَمَان و مَكَان), "מא" ההתפעלות (مَا التَّعَجُّب), תיאור אופן (مفعول مطلق).

פרק שני לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: אוצר מילים עיתונאי ומאמר מפמ״ר המעודכן שבכאת التواصل الاجتماعيّ

נושאים שלא ייכללו בבחינה: פ"י בניין 1 כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל

פ"ו-פ"י (أَلْمِثَال) - בניינים 2-10 סביל

ע"ע/ כפולים – סביל

בעלי ההמזה (أَلْمَهْمُوز)

[1] זיהוי טקסטואלי: צורות אלה יכולות להופיע בבחינה בטקסטים ו/או במשפטים.

נטיית הפעלים جَاءَ ו- رَأَى בבניין 1 (فَعَلَ)

ע״ו, ע״י (ألأَجْوَف) - סביל

חמשת השמות (ألأَسْمَاء الْخَمْسَة)

תיאור סיבה/תכלית (ألْمَفْعُول لَهُ/ لأَجْلِهِ)

משפט תנאי (جُمْلَة شَرْطِيّة) בחיוב ובשלילה וביטול השפעת התנאי (فَ)

פסוקית זיקה הפוכה (משפטי ما/من...من)

תמייז (تمييز), שמות מחוסרי תנוין (ألأَسْمَاء الْمَمْنُوعَة مِنَ الصَّرْف), ששת השמות (إسْم, إبْن, إبْنَة, إمْرَأَة, إثْنَان, إثْنَتَان), המספר המונה (ألعَدَد الأَصْلِيّ):המספרים 1-10 בזכר ובנקבה, עשרות שלמות והשם הנמנה אחריהם.

מאמר מפמ"ר מעודכן- اللغة العربيّة

<u>שאלון 018282</u> (אקסטרנים ונבחני משנה)

פרק ראשון :הבנת הנקרא: השאלון יכלול טקסט (unseen) ונדרש מענה על שאלות הטקסט בהתאם להוראות.

ידיעת הפועל : הפועל השלם – הבניינים 1 – 10 (פרט לבניין 9) כל הצורות הדקדוקיות: עבר, עתיד, ציווי, מצדר, בינוני (פועל ופעול), סביל

עתיד מנצוב (ألْمُضَارِع الْمَنْصُوب) בכל הבניינים ובכל הגזרות הנלמדות

עתיד מקוצר/מג'זום (ألْمُضَارِع الْمَجْزُوم) בכל הבניינים ובכל הגזרות הנלמדות.

פ״ו בבניין 1 (فَعَلَ) כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל

פ"ו, פ"י (ألْمِثَال) בניינים 2-10 כל הצורות הדקדוקיות(ללא סביל)

ע״ע /כפולים (ألْمُضَاعَف) כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל)

ע״ו, ע״י (ألأَجْوَف) : כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל)

תחביר לידיעה פסיבית: ריבוי שלם זכר ונקבה, إنَّ وَأَخَوَاتُهَا (إنَّ, أَنَّ, لِأَنَّ, لٰكِنَّ בלבד), משפטי זיקה (صِلَة, صِفَة), ניקוד סופי, הזוגי בשם ובתואר, كَانَ وَأَخَوَاتُهَا (كَانَ, أَصْبَحَ בלבד), ערך היתרון וההפלגה (أَفْعَل التَّفْضِيل), הבעת סביל בעזרת تَمَّ +מצדר

פרק שני: לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: אוצר מילים עיתונאי

נושאים שלא ייכללו בבחינה:

פ"י בניין 1 כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל
פ"ו-פ"י (ألْمِثَال) - בניינים 2-10 סביל
ע״ע /כפולים (ألْمُضَاعَف) – סביל
ע״ו, ע״י (ألأَجْوَف) - סביל
ל״ו, ל״י (ألنَّاقِص) - כל הצורות הדקדוקיות,
בעלי ההמזה (ألْمَهْمُوز)
תיאור מצב (الحَال)
ששת השמות (إسْم, إبْن, إبْنَة, إمْرَأَة, إثْنَان, إثْنَتَان), המספר המונה (ألعَدَد الأَصْلِيّ): המספרים 1-10 (בזכר ובנקבה), עשרות שלמות והשם הנמנה אחריהם.

<u>שאלון 018387 בחינה חיצונית מול מחשב</u> (בחינה זו תקפה גם לתלמידים האקסטרנים ונבחני המשנה. ראו חוזר מפמ"ר תשפ"ה)

פתיח היכרות: 1 שאלת חובה + שאלה 1 מתוך 2

נושא ספרותי: שאלה 1 מתוך 2

נושא אקטואלי: שאלה 1 מתוך 2

בתשפ"ו בחירה: נושא ספרותי או נושא אקטואלי. בחירה **בשאלה אחת** (מתוך: שתי שאלות בנושא ספרותי ושתי שאלות בנושא אקטואלי)

שיח על נושאים מרשימת הנושאים:

שאלת חובה: מסעדה, מאכלים ומשקאות + שאלה 1 מתוך 2 שאלות מתוך שלושת הנושאים שלהלן:

פרטי לבוש וצבעים,

קניות – בשוק, בחנויות ובאינטרנט

סיורים וטיולים

<u>מיקוד בעולם הערבים והאסלאם לתשפ"ז (בדומה לתשפ"ה וספטמבר תשפ"ו):</u>

שאלון 019281

4 שאלות מתוך 8 : שתי שאלות מן הפרק הראשון ושתי שאלות מן הפרק השני (מבוא להכרת האסלאם; מדינות האזור). לכל שאלה 15 נקודות.

4 מושגים מתוך 10 : שני מושגים מן הפרק השלישי ושני מושגים מן הפרק הרביעי. (עידן הח'ליפות; סוריה ולבנון <u>או</u> ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ). לכל שאלה 10נקודות.

שאלון 019281:

מחמד וראשית האסלאם : מחמד נביא האסלאם, גיבוש האומה האסלאמית – מההג'רה ועד מות הנביא, תקופת הג'אהלייה – חצי האי ערב, מכה, חברה, דת ומנהגים

התפתחות דת האסלאם : ההלכה המוסלמית (השריעה), עיקרי האסלאם – אמונה ופולחן: הקוראן ופרשנותו, החדית', מצוות היסוד, הג'האד, פילוגים ושינויים: השיעה – תולדות ומאפיינים, מסורות ומנהגים, הלכה שיעית.

עידן הח'ליפות / עידן האימפריות: בפרק השאלות: מוסד הח'ליפות (ראשדון); בית אומייה, בית עבאס, דמות מפתח אחת (ח'ליפה אחד) – הארון אל-רשיד, אל-מאמון, אל-מעתצם.

בפרק המושגים: שושלת בית עת'מאן; דיוואן; שורא; אלבריד ואלאח'באר; מואלי; אמצאר; בית אלחכמה; מחתסב

מצרים דמוגרפיה ופוליטיקה: שלטונו של גמאל עבד אלנאצר; שלטונו של אנואר אלסאדאת

איראן משלטון השאה לשלטון האיתוללות : המהפכה האסלאמית ומשמעויותיה – סיבות ועקרונות עד מותו של חומייני.

טורקייה המדינה החילונית הראשונה במזרח התיכון: מבוא: טורקייה המודרנית ותורתו של מצטפא כמאל "אתאטורק", מדיניות החוץ של טורקייה: מלחמת המפרץ,מדיניות הפנים של טורקייה: הכורדים – מיעוט בטורקייה וניסיונות הממשל לפגוע בו; הקמת ה-PKK והתגובה הטורקית נגד הארגון במהלך המחצית השנייה המאה ה-20.

סוריה ולבנון : המושגים: עלווים; מוסד הנשיאות הסורי; הסכם טאיף; רפיק אלחריריי; מלחמת האזרחים (1975); מלחמת לבנון השנייה; בשאר אלאסד; מפלגת הבעת'; חאפט' אלאסד; תנועת חזבאללה; מוסא אלצדר; "האחים המוסלמים" בסוריה.

ערב הסעודית, מדינות המפרץ וירדן: המושגים: השושלת ההאשמית; הפלסטינים בירדן; "ספטמבר השחור" (1970); "האחים המוסלמים" בירדן; משבר הנפט (1974); האיום השיעי; עבדאללה בן עבד אלעזיז אאל סעוד (מלך סעודיה לשעבר); והאבים; האמיר עבדאללה אבן חוסיין; בעיית העובדים הזרים; מלחמת איראן-עיראק (1980-1988); איחוד האמירויות הערביות.

נושאים ש**לא יכללו בבחינה:**

מחמד וראשית האסלאם: תקופת הג'אהלייה – מערכת היחסים בין תושבי חצי האי ערב לאימפריות השכנות (הביזנטית והסאסאנית).

התפתחות דת האסלאם: ההלכה המוסלמית: לא ייכללו המושגים – קאדי, מופתי, סירה

פילוגים ושינויים: הח'וארג', קרב הגמל, קרב ציפין.

עידן הח'ליפות: בפרק השאלות:

דמות מפתח אחת (ח'ליפה אחד): עמר אבן אל-ח'טאב, עלי אבן אבו טאלב, מעאויה אבן ספיאן

בפרק המושגים: פרמאן; המג'לה; סלטאן; יניצ'רים; ברמכים; ממלוכים; מעתזלה ומח'נה

מצרים: מבוא, הקמת המדינה העצמאית; שלטונו של חסני מבארכ

איראן: בעיות פנים והפצת המהפכה האסלאמית.

טורקיה: מדיניות הפנים של טורקייה: המבנה המדיני של השלטון בטורקייה; התערבות הצבא בשלטון בעקבות השינויים הפוליטיים במדינה

מדיניות החוץ של טורקייה: יחסי ישראל-טורקייה; משבר קפריסין.

סוריה ולבנון: המושגים: סוריה הגדולה; הפיכת פברואר 1966; מלחמת שלום הגליל; הפלסטינים בלבנון; המעורבות הסורית; תנועת "אמל"

ערב הסעודית, מדינות המפרץ וירדן: המושגים: טלאל בן עבדאללה והמלך חוסיין בן טלאל; המלך עבדאללה השני; מדיניות ירדן בנוגע לירושלים; הסכם השלום עם ישראל; הבדווים בירדן; מלחמת המפרץ

בתודה ובברכה.

מאחלים בשורות טובות.

ד"ר שושן סיגלית

מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם בבתי הספר העבריים

העתקים:
- **ד"ר טלי יניב**, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- **פרופ' אייל זיסר,** יו"ר ועדת המקצוע לערבית ולעולם הערבים והאסלאם
- **ד"ר ציונה לוי,** מנהלת אגף שפות
- **מנהלי המחוזות**
- **מר דויד גל**, מנהל אגף בכיר בחינות
- **מדריכים מחוזיים לערבית**